

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (6)

IZDAN 1 DECEMBRA 1935

PATENTNI SPIS BR. 11869

Akciová společnost dřive Škodovy závody v Plzni, Praha, Č S. R.

Osmatrački dogled.

Prijava od 13 aprila 1934.

Važi od 1 februara 1935.

Traženo pravo prvenstva od 26 februara 1934 (Č S. R.).

Predmet ovog pronalaska jeste naprava koja služi za osmatranje zemnih i vazdušnih ciljeva (meta) i njihovih ugaonih koordinata.

Glavni sastavni deo ove naprave jesu dva binokularna durbin 1 i 2 (sl. 1), od kojih je jedan durbin 1 zglobno postavljen na jednom kraju jedne vodoravno postavljene osovine 3, dok je drugi durbin 2 utvrđen na čepu 4 koji je postavljen upravno prema osovini 3, i koji se može pomoću zavrtnja i zupčanog točka 6 zajedno sa durbinom 2 obrtano pomerati oko svoje podužne ose. Čep 4 je smešten u kutiji 7, koja je postavljena na drugom kraju glavne osovine 3, a na kojoj se zajedno sa čepom 4 i durbinom 2 može obrtno pomerati pomoću puža 8, koji zahvata u zupčanik 9, čija je osa indentična ili paralelna sa osom glavne osovine 3. Na sličan način može i na osovini 3 biti postavljen durbin 1.

Osim zupčanika 9 na vodoravnoj glavnoj osovini 3 je još utvrđen zupčanik 10, koji zahvata u puž 11. Ovaj prenosni mehanizam koji služi za obrtno pomeranje cele osovine 3, zajedno sa oba durbina 1 i 2, oko vodoravne ose osovine 3, smešten je u kutiji 12, u kojoj se takođe nalazi i dalji prenosni mehanizam u vidu puža, čiji je zupčanik 13 čvrsto vezan sa stativom

naprave, tako, da se pri obrtanju odgovarajućeg puža 15 ovaj kreće po nepokretnom zupčaniku 13 i cela naprava biva obrtana oko vertikalne ose koja prolazi kroz sredinu zupčanika 13, odnosno kroz sredinu glave 14 stativa.

Osmatrački dogled po ovom pronalasku je takođe snabdeven ednom pokaznom napravom, koja pri sledovanju za ciljem pokazuje proizvoljne elemente za gađanje, koji su dati visinom, u kojoj se cilj kreće i njegovim nagibnim uglom, na primer stvarnim horizontalnim rastojanjem X cilja od tačke na kojoj se nalazi pomenuta naprava. Pokazana naprava se sastoji iz doboša 16, koji je sa horizontalnom glavnom osovinom 3 naprave vezan ili direktno ili pomoću prenosnih mehanizama, koji obrtno kretanje osovine 3 prenose u proizvoljnoj razmeri na pokazni doboš 16. Duž doboša 16 postavljen je zavrtnj 17, na kojem se pomera matica 18 sa skazaljkom 19. Pri sledovanju za ciljem obrće se u zavisnosti od ugla nagiba τ doboš 16 tako, da, kad pomoću zavrtnja 17 matica 18 bude podešena na visinu Y odmerenu merilom za visinu, u kojoj se nalazi sledovani cilj, skazaljka 19 matice 18 pokazuje na dobošu 16 proizvoljnu vrednost, na primer horizontalno rastojanje X, koje odgovara uglu τ nagiba i visini Y sledovanog cilja. U tom

cilju je pokazani doboš 16 snabdeven nomogramom kriva za ove vrednosti, na primer nomogramom kriva horizontalnih rastojanja X_1, X_2, X_3 , kao što je pokazano u sl. 2 u razvijenom stanju.

Opisanom napravom dakle može biti sledovan kako zemni tako i vazdušni cilj u azimutnom i nagibnom uglu. Za azimutno sledovanje cilja i merenje odgovarajućih uglova u horizontalnoj ravni služe prenosni mehanizam 13, 15, dok se sledovanje cilja u vertikalnoj ravni, t. j. u nagibnom uglu i merenje istoga vrši pomoću prenosa 10, 11.

Ova naprava može takode i na podestan način biti korišćena za kontrolu tačnosti gađanja, gde je potrebno da se odredi taštost tačaka rasprskavanja zrna od izvesne proizvoljne tačke u prostoru, koja je data samo ugaonim koordinatama, t. j. azimutnim uglom i nagibnim uglom τ . U ovom slučaju se durbina 2 upravlja odgovarajući ugaonim koordinatama, i nišanska belega se zatim pomoću prenosa 5, 6 i 8 dovodi u poklapanje sa tačkom rasprskavanja zrna. Puževi 5 i 8 ovih prenosa su snabdeveni skalama, na kojima se očitavaju uglovi obrtnog pomeranja, koji daju odstupanja rasprskavanja zrna od izabrane tačke.

Patentni zahtevi:

1) Osmatrački dogled, koji je snabdeven sa dva durbina (1 i 2) koji su smešteni na jednoj zajedničkoj horizontalnoj glav-

noj osovini (3), i koji se mogu obrtati oko vodoravne i vertikalne ose, naznačen time, što se jedan (2) od durbina (u datom slučaju oba) može i samostalno obrtati oko dveju uzajamno upravnih osovina, od kojih je jedna identična ili paralelna sa osom horizontalne glavne osovine (3).

2) Osmatrački dogled po zahtevu 1, naznačen time, što je jedan (2) od durbina (u datom slučaju oba) utvrđen na vertikalnom čepu (4) koji je obrtno smešten u kutiji (7), sa kojom se on može obrtati nezavisno od obrtanja glavne osovine (3.)

3) Osmatrački dogled po zahtevu 1 i 2 naznačen time što su prenosni za samostalno obrtanje jednoga durbina (2), u datom slučaju oba durbina (1 i 2) oko dveju uzajamno upravnih osa snabdeveni skalama, pomoću kojih bivaju odmerani uglovi obrtanja.

4) Osmatrački dogled po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što je na horizontalnoj glavnoj osovini (3) ili direktno, ili vezan sa glavnom osovinom (3) pomoću prenosnih mehanizama, postavljen pokazni doboš (16) koji je snabdeven kakvim sistemom krivih za proizvoljne elemente za gađanje, koji su zavisni od nagibnog ugla (τ) i od visine (Y) sledovanog (posmatranog) cilja, na primer kakvim nomogramom kriva horizontalnih rastojanja (X), pri čemu visina (Y), u kojoj se cilj kreće, biva podešavana skazaljkom (19) koja se može pomeriti duž pokazanog doboša (16).

FIG. 1.

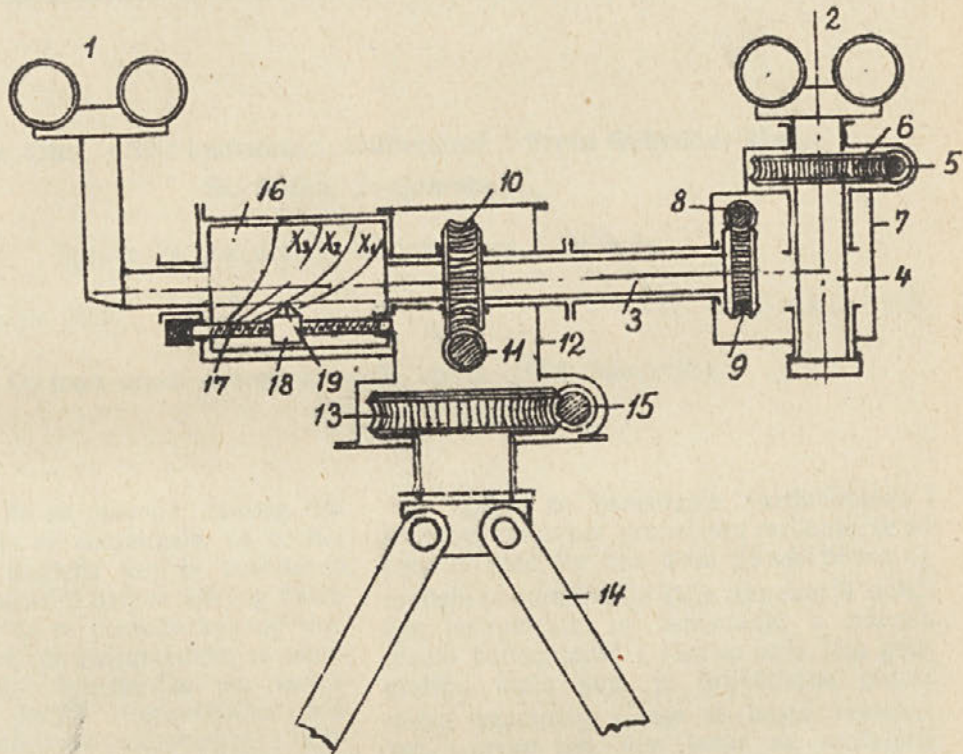

FIG. 2.

